

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Utrecht, 30 Maart 2021

Betreft:

**Gebruik gevaarlijke insecticiden ter bestrijding van
luizen, vlooien en teken bij hond en kat**

Geachte leden van de Tweede Kamer,

PAN Nederland is zeer verontrust over het gebruik van gevaarlijke chemische insecticiden die door het Europese Medicine Agency (EMA) en het College ter Beoordeling Geneesmiddelen (CBG) in hoge concentraties zijn toegelaten ter bestrijding van vlooien, luizen en teken bij huisdieren die niet bedoeld zijn voor voedselproductie, zoals hond, kat of cavia. Deze middelen zijn bij gebruik niet op mogelijke risico's voor het milieu getest. Ook wordt bij de toelating geen rekening gehouden met de overdracht van deze stoffen van dier op mens. Deze zeer problematische chemische insecticiden worden voor de behandeling van hond of kat door de meeste dierenartsen aanbevolen en zijn bij winkels voor dierbenodigdheden en in het Internet vrij verkrijgbaar.

Wij hebben in ons onderzoek de belasting van menselijk haar van 21 vrijwilligers, voornamelijk wonende in stedelijk gebied, op bestrijdingsmiddelen onderzocht en de middelen die ter bestrijding van luizen, vlooien en teken bij hond en kat toegepast worden, onder de loep genomen.

In bijna de helft van de geteste personen werd het insecticide permethrin gevonden dat als diergeneesmiddel en als biocide toegepast mag worden. Het hoogst gehalte permethrin (1,9 mg/kg haar) was waarschijnlijk afkomstig van een met permethrin behandelde huisdier. Fipronil werd bij 14% van de testpersonen in dermate hoge gehalten gevonden (tot 0,31 mg/kg haar) dat het haar als chemisch afval beschouwd moet worden. Kippenmest met een gehalte van 0,010 mg/kg mest moet verbrand worden! Omdat het middel in de landbouw verboden is, is het zeer aannemelijk dat deze zeer toxische insecticide uit anti teken- en vlooienmiddelen stamt, dat ter bestrijding van ongedierte in hoge dosis bij honden en katten wordt toegepast.

Deze en andere zeer sterk werkende insecticiden worden onder honderden verschillende merknamen, in verschillende combinaties en in zeer hoge gehalten als 'diergeneesmiddel' door het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) toegelaten voor de behandeling van huisdieren die niet voor de voedselproductie dienen, zoals hond of kat. Vele van deze chemische insecticiden zijn wegens hun zeer hoge toxiciteit voor mens (zoogdier) en zeer hoge ecotoxiciteit (bijvoorbeeld voor bijen) in de landbouw als gewasbeschermingsmiddel of als biocide verboden, of mogen alleen bij hoge uitzondering door professionals worden toegepast. Voor de toelating van een diergeneesmiddel voor hond of kat worden echter ecotoxicologische risico beoordelingen niet nodig geacht, en ook de vergiftiging van dier op mens door contact met het dier of door inademing van het middel, wordt bij de risicobeoordeling buiten beschouwing gelaten.

Om een indruk te geven van de toxiciteit van de toegelaten insecticiden ter bestrijding van vlooien, teken en luizen bij hond en kat, volgen hier een paar voorbeelden: een **Seresto halsband** van 38 cm bevat voldoende gif (1,25 gram imidacloprid en 0,56 gram flumethrine) om ruim 8 miljoen bijen te doden. De dosis waarbij 50% van een honigbij populatie sterft (LD50) is voor imidacloprid 0,000081mg per bij en voor flumathrin 0,00047 mg/bij.¹

Voor de behandeling van een kat (gemiddeld gewicht circa 4 kg) met **Fipralone** is de

¹ PPDB: Pesticide Properties DataBase. <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/atoz.htm>

aanbevolen dosering 50 mg fipronil. De aanbevolen dosis fipronil per behandeling van een poes is voldoende om ruim 4 miljoen bijen te doden (LD50 honigbij is 0,0000059 mg/bij²). Fipronil is neurotoxisch, mogelijk kankerverwekkend en wordt ervan verdacht een hormoon versturende werking te hebben^{3a,b}. Ook bij blootstelling aan zeer kleine gehalten zijn chronische negatieve effecten op de gezondheid niet uit te sluiten.

Voor het middel **Adventix spot-on** oplossing wordt voor honden met een gewicht lager dan of gelijk aan 4 kg een minimale dosis aanbevolen van 10 mg/kg lichaamsgewicht imidacloprid (het zeer sterk werkende bijengif) en 50 mg/kg lichaamsgewicht (LG) permethrin. Bij een éénmalige toediening aan een hond van 10 -25 kg, is deze dosis insecticide letaal voor 35 miljoen bijen. Volgens de internationale database (o.a. IUPAC) is de acute LD50 van imidacloprid bij contact met een honigbij 0,000081mg/bij, voor permethrin 0,000024 mg/bij.

De door het CBG geadviseerde dosis van insecticiden ter behandeling van ongedierte bij hond en kat, gaan ver boven de acute referentie dosis (ARfD) en de acceptabele dagelijkse inname (ADI) die voor de mens geldt. Het is zeer aannemelijk dat de aanbevolen dosis voor de gezondheid van de behandelde dieren en mens schadelijk zijn en negatieve effecten op de biodiversiteit (insecten) hebben. Vele van deze acuut zeer werkzame insecticiden, hebben ook nog de eigenschap dat hun reacties met organismen onomkeerbaar zijn, cumulatief zijn en dus voor de chronische toxiciteit geen veilige drempelwaarde bestaat⁴.

Gezien de risico's voor mens, en in het bijzonder met betrekking tot zwangeren, peuters en kleine kinderen, voor dier en milieu, heeft PAN Nederland de dierenartsen verzocht hun verantwoordelijkheid nemen en per direct geen chemische anti vlooien-, luizen en tekenmiddelen voor de behandeling van kleine huisdieren te adviseren, maar alternatieve middelen die op natuurlijke ingrediënten zijn gebaseerd.

Ook hebben wij in een brief het CBG verzocht hun verantwoording te nemen en per direct geen chemische anti vlooien-, luizen en tekenmiddelen voor de behandeling van kleine huisdieren toe te laten en bestaande toelatingen in te trekken. Tevens is het wenselijk dat bij de toelating van diergeneesmiddelen zowel de acute als de chronische risico's voor mens, dier en niet-niet-doel organismen (aquatische en terrestrische) bij een directe en indirecte blootstelling beoordeeld worden. Op 30 maart hebben wij een persbericht aan de media verstuurd. Zie in de bijlagen de drie brieven.

Het onderzoeksrapport van Pesticide Action Network Nederland "**Monitoring van bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in haar, Gif voor hond en kat tegen ongedierte - een risico voor mens, dier en natuur**", het persbericht en de verstuurd brieven zijn op onze website beschikbaar

Wij zouden het zeer op prijs stellen als de leden van de Tweede Kamer zich gaan inzetten voor een stop van het gebruik van chemische insecticiden ter behandeling van vlooien, teken en luizen bij huisdieren. Voor vragen of opmerkingen kunt u met ons contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Margriet Mantingh (tel. 0612532813)
Hans Muilerman (tel. 0655807255)

² <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

^{3a} <https://www.pesticideinfo.org/chemical/PRI3246>

^{3b} <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

⁴ Sanchez-Bayo F., 2009. From simple toxicological models to prediction of toxic effects in time. *Ecotoxicology*. Apr; 18(3):343-54. doi: 10.1007/s10646008-0290- 1. Epub 2008 Dec 17.